

CONSFĂTURI DE LUCRU
LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI
PRIVIND STUDIUL UNOR DISCIPLINE
ÎN LICEU

GAZETA
ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 972

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 6 decembrie 1968

4 pag. 25 bani

PRIMI PASI AI UNEI NOI
PROFESIUNI DIDACTICE

SCU

ÎNTREBĂRI LA CARE NU S-A RĂSPUNS ÎNCĂ

Ce nume va purta
noua profesiune ?

În rândul profesiunilor didactice a apărut, în ultimii ani, o profesiune nouă. Ea nu are încă un nume definitiv precizat. Unii îi numesc pe cei ce o practică psihologi școlari, alții psihopedagogi, alții consilieri de orientare școlară și profesională. Denumirea a făcut obiectul unor discuții atât în presa de specialitate, cât și în cadrul unor simpozioane științifice. Nu vom stăruia asupra ei; oricum, i s-ar spune, experiența acumulată pe plan mondial, ca și concluziile trase pe marginea unor experimente realizate la noi în țară, nu dovedit pe deplin utilitatea acestei profesiuni în procesul educațional. Fără a dori să impunem un termen, noi ne vom opri, în acest articol, la acela de psihopedagog. Sub egida Institutului de științe pedagogice, în câteva orașe — București, Cluj, Brașov, Iași — au funcționat în anul din urmă psihopedagogii și rezultatele activității multora din ei au fost interesante. Pentru aceștia au fost organizate cursuri, întâlniri și simpozioane, prilej de judicioase schimburi de experiență. Citeva articole și studii despre această activitate au apărut deja în revistele de specialitate. De asemenea, au luat ființă primele cabinete de orientare școlară și profesională.

adevărat pionierat — ne spunea prof. Neaga Constantinescu, în prezent inspector în cadrul Inspectoratului școlar al județului Brașov. Asta i-a măgălit desigur, dar în bună parte le-a frinat munca. O știu pentru că, la data respectivă, mă numărăm și eu printre ei. Multe greutăți, multe dificultăți persistă și în prezent, deși a trecut atât timp de când se discută și de când se promet măsuri eficiente în această privință. Printre altele aș aminti, de pildă, că se așteaptă precizări privind încadrarea activității psihopedagogului școlar în orarul săptămânal al școlii. Când își desfășoară psihopedagogul activitatea? O bună parte din timp el și-l petrece asistând la lecții și la alte activități școlare, pentru a culege date necesare caracterizării psihopedagogice. Dar psihopedagogul mai are nevoie și de contact direct cu elevii, fie individual, fie în colectiv. Cînd poate să organizeze o anchetă? Cînd poate sta de vorbă cu elevii? Acum toate acestea se fac prin pauze, după program sau în orele rămase neacoperite — cum s-ar zice, printre picături.

Cum ne-a fost dat să constatăm în multe locuri, la această oră fiecare psihopedagog își organizează munca așa cum poate, transpune în practică ceea ce crede că este mai important din literatura pe care a studiat-o sau din îndrumările primite la cursurile de inițiere. unele sugestii din partea organelor de resort privind sarcinile minime ale orientării, planificarea acțiunilor întreprinse în acest scop, egalizarea lor pe clase sau grupe de vîrstă etc. Desigur, nu pretinde nimeni, de la început, o programă definitivă, dar măcar ceva care să călăuzească munca desfășurată în școală.

Inregistrări la Centrul de cercetări fonetice și dialectale al Academiei

Cînd vor fi gata
instrumentele de lucru
necesare ?

La cursul care s-a desfășurat la sfîrșitul lunii septembrie a.c. în Capitală și la care au participat inspectorii școlari, psihopedagogii și profesorii de pedagogie, au avut loc prelegeri și seminarii deosebit de interesante, conduse de cei mai competenți specialiști în materie. Dar, pe măsură ce cursul se apropia de sfîrșit, participanții se în-

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 3-a)

Resurse umane,
educație, dezvoltare

Marile probleme ale dezvoltării economice, sociale, politice, științifico-tehnice și culturale contemporane impun cu o insistență din ce în ce mai pronunțată atenției opiniei publice, specialiștilor din cele mai diverse domenii de activitate, conducătorilor politici și forurilor administrative din întreaga lume problema locului și a rolului factorului uman în planurile generale de dezvoltare ale țărilor și popoarelor. Astăzi a devenit evident faptul că, în ansamblul procesului dezvoltării economice, sociale, politice sau culturale a unei societăți, factorul de care depinde în

ultimă instanță, însă în mod hotărîtor, amploarea, ritmul și eficiența generală a dezvoltării îl constituie omul, resursele umane, capacitățile de care dispune întreaga populație. În zilele noastre se vorbește tot mai des și mai insistent de necesitatea elaborării unei „strategii” a dezvoltării resurselor umane. O asemenea întreprindere presupune însă clarificarea multor alte probleme, începînd chiar cu problema ce este, sau ce trebuie să fie „dezvoltarea” resurselor umane și conținutul cu căle ce pot fi urmate pentru realizarea acestor tel, cu evaluarea sistema-

tică a nevoilor în materie de resurse umane, cu evaluarea necesităților viitoare de forță de muncă pe tipuri și nivele de calificare etc. În linii foarte generale, dezvoltarea resurselor umane cuprinde creșterea volumului de cunoștințe și dezvoltarea capacităților specifice de muncă necesare exercitării unei sarcini sau a unui complex de sarcini particulare, precum și celelalte aptitudini și înclinații naturale ale

STEFAN COSTEA

(Continuare în pag. a 4-a)

În ce cadru organizatoric
se exercită ?

Sîntem acum în al treilea an de cînd primii psihopedagogi (al căror număr crește continuu) își semnează prezența activă în viața școlilor. Intenția declarată a Ministerului Învățămîntului este de a spori numărul acestor cadre menite să îndrume generațiile de elevi către îndeplinirea idealului de viață în strînsă corelare cu nevoile sociale. Numai că bunele intenții nu au fost susținute de măsuri concrete care se așteptau din partea celor ce aveau în grijă această acțiune. Au fost înregistrate clarificări multe probleme teoretice, dar nu și-au găsit încă rezolvare numeroase aspecte de ordin practic. S-au conturat sarcinile psihopedagogului, rolul său în școală. Dar în ce cadru organizatoric își desfășoară activitatea noua profesiune? Care este locul psihopedagogului în școală, în colectivul didactic? — Iată întrebări pe care și le pun cei chemați să exercite această profesiune.

Cînd se va elabora
o programă ?

„Apoi — continuă prof. Neaga Constantinescu — nu există nici un fel de indicații în ceea ce privește, să zicem, programa muncii de orientare școlară și profesională. Mă refer anume la îndrumări oficiale, la un ghid sau măcar la

ÎNCORSETAȚI DE INSTRUCȚIUNI

**ANCHETA
NOASTRĂ**

Este cunoscut rolul covârșitor pe care îl au inițiativa, spiritul creator în orice domeniu de activitate, faptul că, valorificate din plin, aceste elemente dau muncii impuls vigoare, ducînd, în ultimă instanță, la dezvoltarea, la perfecționarea ei. Munca educativă oferă inițiativelor cîmp larg de manifestare și afirmare, dă pedagogului posibilită-

tatea să-și pună în valoare întreaga pregătire și măiestrie profesională. Mai mult decît atât: această muncă reprezintă domeniul în care capacitatea creatoare, spiritul inovator trebuie să guverneze fără opreliști și bariere, să-și exercite la maximum forța, să constituie etalonul de măsurare și cîntărire a valorii oricărei acțiuni.

noul. Există însă și unele bariere peste care nu se trece, în fața cărora inițiativa paralizează. Ele sînt ca niște uși ferocate pe care cu greu te poți strecura. Și, din păcate, aceste bariere se întîlesc (este adevărat, în ultimul timp din ce în ce mai rar) tocmai într-un domeniu didactic rezervat prin excelență activității creatoră. În termenii obișnuți, ele poartă numele de instrucțiuni sau dispoziții. Venite de la diferite nivele, atunci cînd nu se acordă cu realitatea școlii, cînd nu sînt rodul unui atent și minuțios studiu al acestei realități și, mai ales, cînd nu țin seama de ea, în loc să deconșteze o schimbare, un impuls care să îmbunătățească munca, ele constituie o frînă.

dirigenție. Nu puține dintre neajunsurile existente în organizarea și desfășurarea ei se datoresc unor instrucțiuni și dispoziții. „Există tendința — cea mai dăunătoare după mine — ne spunea prof. EMIL MUTULESCU din comuna Murfatlar, județul Constanța — de a încadra orele de dirigenție, tematica lor, în niște tipare prestabilite. S-au dat uneori chiar și scheme, modele, care arătau cum să se desfășoare aceste ore.

de cerințele colectivului cu care lucrează”. „Personal — arăta GH. DASCALU inspector șef la Inspectoratul județean Tulcea, — cred că ora de dirigenție trece încă printr-un proces de „artificializare” determinat de multiplele sarcini care i se pun în spate. Ce a creat această situație? La început o lipsă acută de literatură de specialitate, lipsa unei fundamentări teoretice a rolului și conținutului său. Între timp goul acesta a fost în parte acoperit (deși nici acum nu este precizat obiectul și nu obiectivele orei de dirigenție). Considerîndu-se

Anchetă realizată de MONICA ROBEA

(Continuare în pag. 3-a)

Sub vraja basmului, la Căminul cultural din Bizad — Oaș

La Ministerul Învățămîntului au loc în prezent o serie de consfățuri de lucru privitoare la studiul unor materii în liceu. La aceste consfățuri, desfășurate sub conducerea conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului, iau parte profesorii de liceu cu deosebită experiență și rezultate valoroase în munca de predare, conducerea direcției generale de specialitate din minister, reprezentanți ai Institutului de științe pedagogice și ai Editurii didactice și pedagogice.

Relatăm în cele ce urmează, pe scurt discuțiile purtate în consfățuirile cu privire la studiul matematicii și al chimiei, care au avut loc în zilele de 2 și respectiv 4 decembrie a.c.

MATEMATICA

În cadrul consfătuirii referitoare la studiul matematicii a fost abordată multilateral problema programelor și manualelor pe baza cărora se desfășoară predarea acestui obiect. Opiniile și punctele de vedere exprimate, care au avut în vedere și perspectiva predării matematicii în liceu cu mai multe secții, organizat în lumina prevederilor noii Legi a învățămîntului, s-au oprit deosebit la aspectele esențiale ale actualității imediate în studiul matematicii, mai ales la clasa a XII-a. Majoritatea participanților au luat drept coordonate de referire atât cerințele formulate pentru învățămînt de dezvoltarea științelor matematice și de matematizarea tot mai accentuată a celor mai diverse domenii de activitate, cât și capacitatea elevilor de însușire a materialului predat.

În privința programelor de perspectivă ale liceului cu secții diversificate, toate părerile au susținut necesitatea reconstrucției de ansamblu și unirea a întregii programe pentru studiul matematicii în liceu, în vederea tratării problemelor pe baza unei concepții moderne, pe care să le toate clasele de liceu. S-a arătat că se impune eliminarea contradicțiilor existente în prezentarea aceluiași probleme la nivelul diferitelor clase, a repetării inutile și a unei ciclări inadecvate în predare. Studiul matematicii la clasa a XII-a, avînd opt vorbitori, trebuie să se integreze organic în ansamblul pregătirii matematice a elevilor, constituind o sinteză și un corolar al acestei pregătiri, lucru pe care nu l-au realizat actualele programe și manuale.

A fost propusă și susținută unanim, ca un element de stringență necesitate, crearea unei comisii de elaborare a programelor de matematică, cu depline responsabilități, în cadrul căreia să lucreze profesorii de liceu și profesori din învățămîntul superior și care să consulte specialiști din diverse domenii în care matematica își găsește aplicare — tehnică, economică, biologie, chimie, fizică, lingvistică — astfel încît predarea aceluiași noțiuni și cunoștințe care sînt cele mai necesare elevilor din diferitele secții de profil.

În privința elaborării manualelor pe baza noilor programe de matematică, punctul de vedere care a găsit cea mai largă audiență a fost acela al realizării acestor manuale de către colective de autori, astfel încît să li se asigure atât o ținută științifică înaltă, o abordare modernă a tematicii, cât și un profund caracter metodic și pedagogic; fiecărui colectiv i s-ar putea încredința elaborarea unui set de manuale corespunzător unei anumite grupe de clase (V—VIII, IX—XII). Numeroși vorbitori au cerut ca, paralel cu aceste măsuri, să se realizeze o prezentare grafică de natură să ușureze înțelegerea materiei — corpurile de literă diferite, o bogată ilustrare cu scheme și schițe, folosirea mai multor culori etc.

Pornind de la analiza critică a deficiențelor din actualele programe de matematică pentru clasele a XI-a și a XII-a, care nu conturează precis nici volumul, nici nivelul de prezentare a diferitelor cunoștințe din dome-

niul matematicii superioare, precum și de la critica manualelor elaborate pentru clasa a XII-a, practic inabordabile de către elevi, participanții la discuții au făcut o serie de valoroase propuneri vizînd actualitatea imediată. Astfel, s-a propus ca pentru predarea principalelor teme din materia acestuia să se publice în prealabil materiale de îndrumare în „Gazeta matematică” — seria A. Pentru anul școlar următor, singura soluție practică ce s-a conturat este aceea a refacerii manualelor de clasa a XII-a, mai ales în privința capitolelor referitoare la structuri algebrice și calcul integral, de către un colectiv care să utilizeze lecțiile pregătite anul acesta de cei mai buni profesori de liceu, asigurînd accesibilitatea cunoștințelor expuse și introducerea în număr mult mai mare a unor aplicații adecvate. Alături de refacerea manualelor se impune editarea, încă pentru anul viitor a unor culegeri de probleme și exerciții referitoare la diferitele capitole de matematică superioare studiate în ultimele clase de liceu.

În discuții s-a stăruit în mod deosebit asupra necesității ca profesorii să facă un efort permanent pentru a-și însuși noile cureuri științifice din domeniul specialității lor.

Cu privire la cursurile de perfecționare s-a considerat că acestea trebuie să pună accentul principal pe latura metodicopedagogică a transmisiunii cunoștințelor și noțiunilor moderne recent introduse în programe. Propunînd ca la aceste cursuri să se organizeze dezbateri și consultanțe animate, nu prelegeri urmate de seminarii, vorbitorii au cerut totodată ca tematica și bibliografia să fie anunțate participanților cu cîteva luni înainte de desfășurarea propriu-zisă a cursurilor.

În concluziile ședinței conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, a arătat că în cel mai scurt timp vor fi stabilite soluțiile concrete menite să înlăture greutățile pe care le creează în predarea matematicii programele și manualele de tranziție către liceul cu mai multe secții.

CHIMIA

La consfătuirea de lucru cu profesorii de chimie au fost luate în dezbaterile noile programe și manuale după care se predă chimia în clasele IX—XII începînd cu acest an școlar.

Referindu-se la aceste programe și manuale, vorbitorii au subliniat că ele sînt în mod evident la un nivel științific mai ridicat decît cele din anii trecuți, reprezentînd căuții pe linia modernizării învățămîntului. O asemenea îmbunătățire era stringent necesară, ca fiind dictată de stadiul actual al dezvoltării științei. Majoritatea a participanților la dezbateri au fost însuși de părere că, urmînd modernizarea studiului chimiei, autorii programelor și manualelor nu au ținut suficient seama de factorii psihopedagogici, ceea ce a făcut ca materialele elaborate de ei să fie încărcate cu la un nivel cu mult peste posibilitățile de înțelegere a elevilor.

Chimia este o disciplină de cultură generală sau de specialitate? — a fost întrebarea de la care au pornit mulți vorbitori. Ei au afirmat că, avînd în vedere profilul liceului de cultură generală și obiectivul pe care îl urmărește acesta, absolutul liceului trebuie să abia cunoștințe teoretice în acest domeniu, dar nu să devină un specialist. Or, actualele programe și manuale nu tendința de a merge spre specializare. Ele abundă în date dificile, în informații de strictă specialitate care, practic, nu întrețin cu nimic cultura generală a tînrului. Nu o dată modul de tratare a problemelor în manuale este similar cu modul în care sînt abordate problemele respective în Tratatul de chimie generală, care se adresează specialiștilor. Vorbi-

(Continuare în pag. a 3-a)

INCORSETAȚI DE INSTRUCȚIUNI

(Urmare din pag. 1)

Însă că aceasta nu era suficient, au început să fie elaborate o seamă de indicații și îndrumări, multe din ele necesare în orientarea dirigintului, altele însă de prisos. S-a ajuns datorită acestor îndrumări ca ora de dirigință să fie golită de conținutul și specificul său real, să se transforme într-un sac fără fund al activității educative. Ea trebuie să se ocupe de toate, din clasa a V-a până într-a XII-a, uneori diferențiat, alteori de-a valma. Pe deasupra i se descoperă și i se adaugă mereu noi și noi sarcini, i se stabilesc noi și noi condiții. Poate și de aici credința care există la unii profesori că de educația elevilor răspund numai dirigintul. Urmărind includerea într-un an a întregii psihologii de ore propusă în îndrumările ce se dau profesorilor dirigintii, aceștia, într-o permanentă criză de timp, se străduiesc să-și ajusteze colectivele pe aceste calapodide, să-și toarne muncă în tiparele indicate. Să luăm ca exemplu tema „Energia atomică în slujba păcii”. Orice vedea că este o temă aptă de a fi tratată de profesorul de fizică. Ce face în acest caz dirigintele profesor de literatură? Pierde o multime de vreme căutând material, se străduiește să-l prelucereze și până la urmă ține o oră superficială, formală, uneori chiar plină de inexactități.

— Alteori — sublinia și ILIE STĂNESCU, directorul liceului nr. 3 din Sibiu, dirigintul în se dau pe neașteptate, prin note telefonice sau adrese noi dispoziții, care răstoarnă planurile inițiale, creând mari greutăți în muncă. Recent, de pildă, inspectorul județean a cerut să se organizeze neapărat în școli ore de dirigință destinate orientării școlare și profesionale. Ora, începutul planului fiecare diriginte își planificase acțiuni și dispoziții pe această temă la date diferite, atunci când se încădura organigrama în realitățile claselor respective. Cum însă era dispoziție „de sus”, n-au mai avut încotro și au trebuit s-o respecte. De prisos să mai spunem că, pregătite în pripă, orele respective n-au avut conținutul cel mai convingător.

Sint și cazuri când dispozițiile se bat cap în cap. Într-o săptămână se cere un lucru, pentru ca în săptămâna următoare să se cercare altceva. Alteori dispozițiile venite de la minister nu concordă cu cele ale inspectoratului. La ce dez astfel de situații este lesne de înțeles. Lăsând la o parte perturbarile care se produc, ele împiedică o muncă sistematică și, ceea ce este mai grav, îl demobilizează pe dirigintul, îl încetăsează inițiativele, ideile înnoitoare.

Păcatul dispozițiilor și incoerențelor privind munca dirigintilor — sublinia prof. MARGHIT DASCĂLU, de la Școala generală nr. 73 din București — este acela că dau orelor de dirigință un caracter etrogen și mai ales că determină accentuarea excesivă a laturii informative în detrimentul laturii formative. De ce este nevoie, bunăoară, ca dirigintele să abordeze probleme pe care elevii au posibilitatea să le cunoască de la lectii, de la radio, televiziune, cinematograful și din alte surse de informații existente în afara școlii și la care sînt deosebit de receptivi?

Sint de părere că, în locul unor astfel de liste de teme, mult mai util ar fi să li se ofere dirigintilor îndrumări psihopedagogice, să li se pună la dispoziție mai mult material orientativ privind problemele moderne ale pedagogiei și psihologiei, ale sociologiei, eticii etc.,

unde, trebuie să recunoaștem, unii sint descoperiri, ceea ce se resimte serios în conținutul orelor de dirigință. Bine ar fi să se renunțe la dispozițiile și instrucțiunile venite prin poștă, telefonice sau cîte în diverse ședințe — dispoziții și instrucțiuni care ori nu aduc nimic nou, ori dau peste cap și ceea ce facem bun — și să se organizeze mai multe întîlniri ale dirigintilor cu pedagogii, psihologii, sociologii și medici de valoare. Util ar fi de asemenea să se ofere dirigintilor literatură despre teste, să li se pună la dispoziție o serie de teste elaborate de specialiști cu explicații asupra modului în care trebuie folosite, cum trebuie interpretate după completarea lor de către elevi. Iar dacă se consideră totuși că sint necesare îndrumări ca cele existente, să fie adrese cu precizie dirigintilor tineri.

Verbind tot de aceste bariere nu se poate trece peste aspectul birocratic al orei de dirigință, aspect generat în parte tot de obligativitatea respectării unor instrucțiuni. Este vorba despre numeroasele planuri și situații pe care dirigintele trebuie să le întocmească fie pentru ora de dirigință, fie pentru a ilustra activitatea pe care o desfășoară în comisia metodică. Anual i se cer dirigintului un plan general, 3 planuri trimestriale (în unele locuri și planuri lunare), 32 de planuri pentru orele de dirigință, 32 planuri săptămîniile. La acestea se adaugă, pentru dirigintii claselor V—VII, și planurile elaborate în calitate de comandanți de pionieri. Să precizăm că toate planurile se fac în dublu exemplar. Apoi mai sint caietele de dirigință, fișele de caracterizări etc.

Se pierd cu aceste planuri, care cuprind zeci de pagini și zeci de rubrici, sute de ore prețioase — arăta prof. CONSTANTIN RAPCEA, directorul liceului din Sinaia. Este irosit astfel un timp pe care dirigintele l-ar putea destina studiului, activității creatoro. Totuși, deși sint convins de inutilitatea lor, ca director trebuie să le cer, pentru că așa prevăd instrucțiunile. Iată un exemplu: zilele trecute am primit de la inspectorat o notă în care erau înscrise, pe puncte, sarcinile comisiilor metodice ale dir-

igintilor. Unele lucruri — de pildă modul de organizare și desfășurare a muncii comisiilor — erau de mult cunoscute, iar în rest se prevedea ce planuri trebuie să-și alcătuiască comisiile, de cine să fie vizate planurile respective etc. În ce constă utilitatea acestor dispoziții — nu știu. Și astfel de „îndrumări” care nu fac altceva decît să îngroșeze mapa de planuri primim deseori. Folosesc toate aceste planuri cuiva? Pot ilustra ele adevărat muncă a unui diriginte? Dimpotrivă. Cred că tiparele acestea în care este obligat pedagogul să-și încadreze activitatea dăunează, frînează inițiativa, libertatea în acțiune, facilitează formalismul, schematicismul și comoditatea.

Se pare, uneori, că uriasle mape de planuri ale dirigintilor care se adună în școli sint necesare numai pentru organele de control ale ministerului sau inspectoratului, ele constituind, în unele cazuri, criteriul de apreciere a activității dirigintului.

Sint inspectori care, atunci cînd intră în școală, nu cer altceva decît planurile, ne spunea prof. ELVIRA BOBETEA, director adjunct la liceul nr. 3 din Sibiu. Sint ele cît mai îngrijite? Urmează întocmii instrucțiunile? Au toate rubricile cerute? Atunci înseamnă că treaba merge bine. Că la clasă se întimplă altceva, că planul ar putea fi copiat, nu interesează. S-a întimplat la o inspecție ca tema din plan să nu coincidă cu cea de la oră. O schimbare dirigintului, pentru ce se petrecea un fapt care impunea schimbarea. Pentru aceasta „liberate” pe care și-a permis-o, diriginta respectivă a fost criticată, cu toate că ora fusese interesantă, atractivă.

Situația ca cele semnalate mai sus se manifestă nu numai în legătură cu organizarea și desfășurarea orei de dirigință. Comisiile metodice ale dirigintilor nu sint scutite nici ele de formalismul pe care, pe lângă alte cauze, îl generează și o serie de instrucțiuni deșchise sau nejustificate. Instrucțiunile prevăd că aceste comisii trebuie să se întrecască, fie că este sau nu necesar, la intervale fixe de timp și pe lângă aceasta, să organizeze cu regularitate asistentența la ore. De mult ori, ne-au

mărturisit mulți dintre cei cu care am discutat, oamenii se întrecesc de pomani, ascultînd un referat care cuprinde lucruri auzite și cunoscute de fiecare și asistînd la ore slabe, organizate doar „pentru că așa se cere”. De obicei se procedează astfel: A asistă la ora lui B, apoi B asistă la ora lui A, pe urmă A asistă la ora lui C și reciproc, B la ora lui C și reciproc etc. etc. pină la epulzarea orelor. Toate acestea se întimplă de cele mai multe ori fără să existe un motiv special pentru care să se asiste la ora lui A sau la cea a lui B. Acesta este însă tipicul. Asistența a fost trecută în plan, s-a efectuat și cu aceasta comisia metodică și-a îndeplinit una din sarcini.

Există și alte lucruri formale care li se cer dirigintilor. Un exemplu de formalism îl constituie, bunăoară, o recentă dispoziție a inspectoratului județean Prahova, care cere dirigintilor să-și alcătuiască planurile ale muncii desfășurate în ziua de activitate metodică. Este o dispoziție absurdă, care încarcă oamenii degeaba.

După părerea tuturor metodelor noastre, comisia metodică a dirigintilor trebuie să-și organizeze activitatea numai în funcție de specificul școlii respective, de preocupările profesorilor, de problemele noi, moderne care intervin la un moment dat în domeniul instrucției și educației. Este mai bine să aibă loc o singură activitate a comisiei metodice pe trimestru, dar ea să fie valoroasă, eficientă, decît una sau chiar cîteva pe lună, formale.

Munca migăloasă de formare și modelare a viitorului cetățean, înzestrarea copilului, adolescențului cu cele mai nobile trăsături, sădîrea în mintea și sufletul său a dragostei de patrie, de frumos, pregătirea sa pentru viață — într-un cuvînt, întreaga activitate educativă exclude orice fel de cunoaștere, de tipare. Ea nu poate fi încorsetată în instrucțiuni și dispoziții anacronice, nu suportă bariere, limite. Este un adevăr de care trebuie să țină seama nu numai cei ce lucrează direct cu elevii, dar și în aceeași măsură și cei care îi îndrumă.

CONFĂTURI DE LUCRU LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

(Urmare din pag. 1)

Cercurile profesorilor de limbi străine — diferențiate pe profil

Cred că în activitatea cercurilor pedagogice ar putea fi operate multe îmbunătățiri care să le dea un caracter cu adevărat științific. Nu vreau să mă opresc însă, în rîndurile de față, decît la problemele pe care le ridică cercurile de limbi străine.

Sint profesor de limba engleză și cercul căruia îi aparțin cuprinde pe toți profesorii de engleză, germană și latină din județ. Activitatea din cadrul lui include lecții deschise și referate. Dar pe un profesor de germană sau engleză îl interesează foarte puțin problemele concrete ale predării limbii latine, după cum cel de latină rămîne indiferent față de problemele predării englezei sau germanei. Aș opta, de aceea, pentru realizarea unor cercuri separate ale profesorilor de limbi străine.

Prof. ROBERT SCHNEFFEL
Liceul nr. 8 Iași

Scrierea verticală cere o liniatură specială a caietelor

De trei ani, într-o serie de școli se experimentează aplicarea scrierii verticale simplificăte. Această metodă de scriere, inițiată de dr. Florica Bagdasar, îi ajută pe copii să scrie mai repede și mai ușor, le economisește un timp prețios atît în școală, în procesul de instruire, cît și acasă, în efectuarea temelor.

Ar fi fost însă necesar să se fi asigurat și caietele cu liniatura necesară pentru scrierea verticală simplificăte. Este destul de neplăcut că nici după trei ani nu există o concordanță deplină între liniatura folosită în abecedare și caietele de aritmetică pe care le folosesc elevii. Ei sint nevoiți să scrie „în pătrat”, deoarece această este liniatura caietelor de aritmetică, în timp ce scrierea experimentală nu este pătrată, ci dreptunghiulară (verticală). Chiar și învățătorii, cînd vor să arate elevilor, pe caietele lor, cum se scrie o literă, sint nevoiți să constate, că nu reușesc s-o execute întocmai ca în abecedar. Iată cum această elementară condiție de lucru pe care o constituie caietele scade din eficiența metodei.

Consider că este absolut necesar să se intervină de urgență la întreprinderile care produc rechizite, pentru ca acestea să asigure caiete cu liniatura cerută de scrierea verticală simplificăte.

CONSTANTIN CALIȚOIU

Predarea simultană la două clase solicită soluții adecvate

În etapa actuală, în țara noastră există încă multe unități școlare cu un număr mic de elevi, în care se predă la mai multe clase. Cu toate că acest fenomen nu are perspective de dezvoltare, ci dimpotrivă se află pe cale de dispariție, el continuă să rămînă deocamdată ca o realitate. Avînd în vedere faptul că în ultima perioadă literatura de specialitate s-a ocupat în mică măsură de îmbunătățirea muncii didactice în astfel de școli, credem că n-ar fi lipsită de interes dezbaterile acestei probleme cu scopul de a găsi modalități de organizare și desfășurare a procesului de învățămînt în cadrul lor. În articolul de față aș dori să mă opresc la un singur aspect: acela al predării la clasa I (clasă cuplată, de obicei, cu clasa a III-a).

După cum se știe, actuala programă pentru clasa I prevede, pe lângă activitățile cu caracter școlar, și activități cu caracter pe-

școlară. Dacă activitățile de dezvoltare a vorbirii și de cunoaștere a mediului înconjurător se pot încadra în orar și se pot realiza cu oarecare eficiență în condițiile predării simultane la două clase, în schimb realizarea jocurilor libere, a educației fizice, a muzicii etc., pentru care programa stabilește variante genuri de activități, prezintă mari dificultăți în condițiile predării simultane la două clase. În special sezătorile, prezentările de diafilme, teatrul de păpuși, programele distractive etc. (care necesită îndrumarea și supravegherea permanentă a învățătorului) nu se pot efectua integral, întrucît prin modul lor de desfășurare stînghere activitatea independentă la clasa cuplată. (Elevii acestei clase părăsesc sarcinile activității independente, dînd să participe la activitățile ce se desfășoară la clasa I sau măcar să privească și să asculte).

Pentru a se remedia aceste dificultăți și pentru a se elimina tendința unor învățători de a nivela prevederile programei, precînd la ambele clase deodată aceeași temă, ne gîndim la o nouă organizare a procesului instructiv educativ în condițiile muncii simultane cu două clase. Se pare că ar fi mult mai productivă varianta în care, de exemplu, elevii clasei a III-a ar începe cursurile la orele 8 și le-ar termina la orele 12, iar elevii clasei I le-ar începe și le-ar termina cu 30 de minute mai tîrziu.

În cadrul acestei variante se pot crea posibilități ca activitățile care prezintă dificultăți semnaltate mai sus să se desfășoare în condiții bune, în timpul cînd se lucrează cu o singură clasă (primele 30 de minute cu clasa a III-a și ultimele 30 de minute cu clasa I).

Credem că acest mod de organizare nu ar crea greutăți în ceea ce privește întocmirea orarului și desfășurarea activității didactice în condițiile muncii simultane cu două clase. De asemenea, considerăm că în felul acesta nu s-ar prejudicia cu nimic realizarea sarcinilor instructiv-educative ale procesului de învățămînt. În schimb, s-ar crea premisele aplicării întocmai a programelor și ale întregirii treptate a elevilor din clasa I în sarcinile muncii școlare. În același timp, activitățile prevăzute în primele sau ultimele 30 de minute s-ar putea desfășura în toată amploarea lor, fără să se stingherească efectuarea activității independente în clasa cuplată.

Afirmările făcute de noi sint confirmate și de aprecierile pozitive ale unor învățători din județul Vaslui cu o bogată experiență în predarea simultană la două clase, care au organizat în școlile respective unele încercări după orare întocmite în modul de mai sus.

Învățător emerit
CONST. CĂRUȚĂȘU
inspector,
Inspectoratul școlar — Vaslui

Studiu de portret pe model viu (Liceul de arte plastice din București)

Primii pași ai unei noi profesii didactice

(Urmare din pag. 1)

trebau, pe bună dreptate, în ce măsură se vor crea și condițiile necesare ca problemele dezbătute să poată fi rezolvate în școală. La seminarul final mulți au formulat chiar întrebări în acest sens: Ce vom face practic, atunci cînd ne vom întoarce la școlile de unde am venit? Ni s-a vorbit despre folosirea testelor și a chestionarelor, dar pe de altă parte știm că acestea nu sint încă validate de către ministru. Cînd le vom avea oare? Cînd va fi aprobată forma definitivă a fișei psihopedagogice și cînd va fi introdusă cu caracter de obligativitate? Unde sint monografiile profesionale, acest instrument aproape indispensabil în munca de orientare școlară și profesională? Ce perspective concrete se întrevăd în ce privește înfiin-

țarea și dotarea unor cabinete de orientare școlară și profesională?

Cea mai mare parte din aceste întrebări nu erau auzite pentru prima dată. De peste trei ani ele se repetă mereu, ori de cîte ori se discută despre orientarea școlară și profesională. Aceste întrebări nu au primit însă un răspuns clar. Clasicul „problema este în studiu”, sau mai optimistul „chestiunea este în curs de rezolvare” li-au făcut pe mulți dintre profesorii de psihologie, filozofie sau pedagogie prezenți să-și manifeste scepticismul față de noua profesune atunci cînd au fost puși în situația de a opta sau nu pentru ea.

„Teama de a lucra într-un teren unde nu este nimic precis conturat, unde totul este nesigur, i-a determinat pe mulți să cugete că tot mai sfîntă e catedra, chiar dacă uneori nu predau toate orele în specialitate — ne spune prof. Ma-

rin Stoicescu, inspector de specialitate la Inspectoratul școlar Ilfov. Și, poate, la aceasta a contribuit și faptul că, de pildă, la cursul de care vorbeam reprezentanții ministerului au apărut numai așa, metodic, la începutul și la sfîrșitul lui.”

Cine coordonează?

În treacănt fie spus, am făcut de curînd un sondaj, întrebînd cîteva inspectori școlari care se ocupă pe plan județean de orientarea școlară și profesională a cărei persoane din cadrul forului superior, Ministerul Învățămîntului, li se adresează atunci cînd au probleme nelămurite în domeniul lor. Răspunsurile au fost imprecise. Totuși, situația aceasta e mai fost semnalată cu aproape doi ani în urmă, în cadrul unei „mese rotunde” publi-

cate în gaza noastră, unde se sublinia necesitatea ca în cadrul ministerului să existe cineva care să aibă atribuții precise în ceea ce privește coordonarea din punct de vedere organizatoric și metodic a activității de orientare școlară și profesională. Problema aceasta devine cu atît mai actuală în prezent, cînd acțiunea respectivă cunoaște o mare dezvoltare. Din moment ce în țară a fost creat un întreg organism (dirigintii, psihopedagogii, inspectori de specialitate județeni) este nevoie și de o mai bună conducere și îndrumare a lui.

REZUMÎND GREUTĂȚILE care persistă în afirmarea muncii psihopedagogului școlar, prof. univ. dr. Dumitru Salade, de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, unul dintre principalii animatori ai dezvoltării orientării școlare și profesionale, ne puncta — într-o con-

argumente științifice ar duce la confuzii, la neînțelegerea unor noțiuni sau fenomene. Au fost făcute propuneri concrete privind predarea unitară a legilor chimiei, succesele unor capitole, reducerea unora din ele etc. De asemenea, s-a cerut ca viitoarelor programe de chimie să fie mai bine corelate cu programele disciplinelor contingente: fizica, matematica, biologia.

În ceea ce privește manualele, s-a propus să se renunțe la acele experiențe prevăzute în prezent în manualele claselor a XI-a și a XII-a care nu pot fi realizate în nici o școală din țară „datorită inexistenței aparatului și a substanțelor indicate de autor. De asemenea, se poate renunța la predarea numeroaselor metode de preparare a unor substanțe chimice care nu aduc nimic nou dar încarcă memoria elevilor.

În încheierea discuțiilor conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, a arătat că observațiile și propunerile făcute vor fi luate în seamă imediat la manualul de clasa a X-a, aflat în curs de elaborare. Întrucît la celelalte trei manuale nu mai pot fi operate în prezent restructurări substanțiale, vor fi aduse îmbunătățiri programelor respective, în anexa cărora se vor da îndrumări cu privire la folosirea manualelor.

Pentru anul curent se întocmeste o programă mai restrînsă pentru clasa a XII-a, care să fie folosită deopotrivă la examenul de bacalaureat și la concursurile de admitere în învățămîntul superior.

Pe viitor se va asigura o mai largă consultare a profesorilor de liceu în elaborarea programelor și manualelor formîndu-se în acest sens colective de consultanță. Proiectele de programă vor fi dezbătute a cercuri largi ale profesorilor de specialitate și se vor tipări mai multe manuale, pentru a se da posibilitatea alegerii celui mai bun.

Artă de a jese covoare

Aspecte din învățământul suedez

De curând, o delegație a Ministerului Învățământului, condusă de tov. Virgil Radulian, adjunct al ministrului învățământului, prezidentele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, a efectuat o vizită de documentare în Suedia.

În cursul acestei vizite delegația a avut întâlniri cu conducerea Ministerului Educației Naționale, a Societății suedeze de radio și televiziune, a Consiliului Național al Tineretului, s-a întâlnit cu parlamentari și a putut cunoaște activitatea Consiliului Național al Educației, a Centrului de cercetări sociologice în domeniul educației, a Universității din Upsala, a unor școli și inspectorate școlare, a unor organizații și cluburi ale tineretului, a unei întreprinderi de material didactic.

Redacția noastră s-a adresat tovarășului VIRGIL RADULIAN, solicitându-i să prezinte pentru cititorii noștri câteva din problemele actuale ale învățământului suedez.

— Pe ce direcții merg inovațiile actuale în învățământul suedez și prin ce se materializează ele?

— Învățământul suedez contemporan cunoaște o importantă dezvoltare. Organizarea școlii urmărește „ancorarea” învățământului în cele două realități fundamentale care trebuie să-l determine în zilele noastre: viața, practica, contemporaneitatea, cu cerințele ei, și aptitudinile elevilor. Este tocmai ceea ce încearcă să înfăptuiască școala suedeză contemporană, urmând țelul dezvoltării armonioase a personalității elevilor. În ultimii ani s-a introdus, pe baza unor principii adoptate de Parlament în 1962, școala obligatorie „comprehensivă” de 9 ani, cu trei cicluri: inferior (clasele I—III), mediu sau intermediar (clasele IV—VI) și superior (clasele VII—IX). Începând cu anul 1968, școala generală de 9 ani a cuprins întreaga populație școlară a țării. Școala „comprehensivă” a fost și este concepută astfel încât să asigure o pregătire multilaterală tineretului, îmbinând cerințe comune cu cerințe speciale, decurgând din valorificarea aptitudinilor și intereselor proprii unora sau altora dintre elevi.

Dintre aspectele mai importante ale acestei preocupări, exprimând una dintre direcțiile importante ale actualei inovații în învățământul suedez, semnalăm faptul că, începând din clasa a VII-a, elevii au posibilitatea de a urma discipline facultative (clasele împărțindu-se la anumite ore în 5 grupe, așa numite „grupe opționale”) și să participe la activități diferite, la alegere: unele grupe studiază desenul, altele o limbă străină, altele lucrează în atelierul electromecanic ș.a.m.d. Aceste activități ocupă 5 ore pe săptămână. În clasa a VIII-a opțiunile dintr-un reprezentativ grup de șapte materii dintr-un total de 35. În plus, la matematică (care face parte din materiile comune și generale), elevii se pot decide pentru cursul mai ușor sau pentru cel mai greu, predat la un nivel mai ridicat.

În clasa a IX-a există o nouă orientare, dintre care cinci au un caracter mai pronunțat teoretic, iar patru un caracter predominant practic. Pentru cele cu caracter teoretic (orientarea spre gimnaziu, spre arte, spre tehnică, spre comerț, spre socio-economie) sînt prevăzute în programul săptămânal 28 de ore la materiile generale și comune și 7 ore la materiile de profil. Pentru cele cu caracter practic (orientarea practică generală, tehnico-practică, spre meserie, spre ocupații casnice) s-au rezervat 13 ore săptămînal la materiile generale comune și 22 de ore săptămînal la materiile de profil.

Această ușoară, dar evidentă diversificare pe fondul unei pregătiri generale și comune se constată și la nivelul gimnaziului (liceului), care cunoaște cinci orientări: spre științele naturii, spre tehnică, spre științele sociale, spre economie și spre arte. Fiecare profil are un plan de învățămînt corespunzător. Orientările tehnice și economice trebuie să cuprindă, potrivit hotărîrii Parlamentului din 1964, între 20—24 la sută din elevi, în timp ce 55 la sută se îndreaptă spre celelalte orientări. La orientarea spre tehnică apare în anul al treilea o subîmpărțire — mecanică, construcții, electrotehnică și chimie. La orientarea spre științele sociale se acordă o atenție deosebită studiului estetic, psihologic, cursului civic etc., la orientarea spre economie se studiază și obiecte privind administrația, munca de secretariat, stenografia, dactilografia ș.a., iar la orientarea spre arte se pune accent pe studiul limbilor

trăsăturilor individuale etc. Întreaga muncă de cunoaștere este desfășurată cu participarea unui personal de competență științifică indiscutabilă. Pe lângă consiliile regionale de educație există un grup de psihologi care asigură școlilor asistența necesară, ajutînd și pe părinți în cunoașterea și îndrumarea elevilor. Ei fac totodată, studii privitoare la copil și difuzivități (de comportament sau la învățătură), dînd recomandările necesare. La sfîrșitul anului 1969 va exista în fiecare district un psiholog școlar. Se tînde totodată la angajarea unor „consilieri” (îndrumători) cu pregătire sociologică.

În funcție de cunoașterea precasă a elevilor se încearcă soluții cât mai eficiente de tratare individuală, diferențiată a acestora, cu mijloace corespunzătoare, pentru a asigura totodată și dezvoltarea lor. Există, astfel, preocupări pentru crearea unor condiții mai favorabile școlarilor handicapați sub o formă sau alta, asigurîndu-se o adaptare flexibilă a instrucției și educației la condițiile personale, specifice ale acestor elevi. De aceea, pentru elevii slabi există forme speciale de muncă în școală; profesorii anume pregătesc pentru o astfel de activitate lucrează cu acești elevi — atunci cînd întâmpină dificultăți la lecții — în cabinete speciale. Scoșii temporari din clasă pentru a se clarifica și pentru a depăși dificultățile fără a frîna munca cu restul clasei, ei sînt apoi integrați în colectivul obișnuit. Principiul care se aplică este de a lăsa pe acești școlari să frecventeze clasele obișnuite, cu colegii lor obișnuiți, cît mai mult posibil, asigurînd însă la momentul potrivit un sprijin competent și eficient. Profesorii care lucrează cu elevii slabi posedă un an de studii mai mult și se bucură de o salarizare superioară în raport cu ceilalți profesori.

Există și clase speciale pentru elevii handicapați. În anul școlar 1965—1966, 4,5 la sută din numărul total de elevi ai școlilor obligatorii au învățat în clase speciale. În același an, 29,5% elevi (3,3 la sută din toți elevii școlii obligatorii) au primit diferite tipuri de instruire specială separată. Astfel, instruirea specială a cuprins în acel an aproximativ 7,8 la sută din totalul elevilor școlii generale.

Pentru elevii cu aptitudini deosebite, mai cu seamă artistice, sînt organizate școli speciale de tipul celei de creație muzicală, plastică și de cultură fizică din Orebro.

În general tratarea diferențiată, individualizată a elevilor și cultivarea aptitudinilor lor constituie o realitate concretă în școala suedeză reprezentînd totodată unul din principiile ei. Se concepe că este o obligație a comunității aceea de a obține dezvoltarea maximă și cît mai eficientă a comunității aptitudinilor și capacităților tuturor elevilor, astfel încît toți să devină membri folositori ai societății, bine pregătii și responsabili.

— Sintem informați că școala suedeză are interesante și stîruitoare preocupări pe linia apropiării elevilor de viață, ajutîndu-i să cunoască nemijlocit activitatea caracteristică diferitelor sectoare. Ce ne puteți spune în legătură cu aceasta?

— Apropierea elevilor de viață se înfăptuiește în școală prin însuși modul interesant și original care asigură orientarea școlară și pe cea preprofesională la nivelul ciclului superior al școlii generale, acțiune întărită ulterior prin organizarea gimnaziului pe cinci orientări, despre care am amintit mai sus.

În afară de aceasta, în clasa a VIII-a a școlii generale se predă un curs de orientare profesională însoțit — experimental decamdată — de un stagiu de practică de 3 săptămîni. Această activitate de orientare profesională practică la locul de muncă, în sectoarele private și publice, obligatorie pentru toți elevii clasei a VIII-a, se desfășoară sub îndrumarea unor profesori speciali. Ea prilejuește un contact nemijlocit cu viața, cu producția, ajutîndu-i pe elevi să se orienteze în cunoștință de cauză. Dacă adăugăm că în școli există numeroase ateliere de diferite tipuri, bine dotate, care oferă elevilor — fie în cadrul activităților facultative — numeroase posibilități de instruire practică, întregul cum se realizează cerința apropiării elevilor de viață. Asemenea activități (ca și stenografia, dactilografia, exercițiile casnice etc.) nu sînt încă considerate specializări, ci, dimpotrivă, deprinderi generale necesare tuturor pentru viață. Cît privește specializarea, se apreciază că ea trebuie să fie începută cît mai tîrziu posibil și nu înainte de încheierea școlii comprehensive.

O mare atenție se acordă în școala suedeză pregătirii și însușirii limbilor străine, menite să înlesnească orientarea tinerilor în viață. Se apreciază că într-o lume în care cunoașterea orîntîngerea între popoare capătă o amploare tot mai mare trebuie să se prevadă predarea la un nivel tot mai ridicat a limbilor străine pentru toți. Fiecare elev, fără excepție, trebuie să fie instruit în cunoașterea cel puțin a unei limbi străine, dar instruit astfel încît s-o poată realmente folosi curent în practică. Se fac și încercări pentru extinderea pregătirii în întreaga țară a mai multor limbi străine.

Năzuința de a fi în pas cu vremea, cu cerințele contemporaneității, precum și preocuparea pentru educarea unei personalități creatoare, armonios dezvoltată, aptă de a promova valori — iată trăsături care caracterizează învățămîntul suedez de astăzi.

Vedere din Stockholm

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

pentru predarea geografiei la clasa a XII-a

- I. Conea și I. Velcea: Scurtă prezentare geografică a R.P.R. (Editura științifică, 1957).
- Nouă geografie a Patriei (Ed. Științifică, 1964).
- Virgil Cîndea: Popor, cultură, aspirații seculare (Magazin Istoric anul II, nr. 10, 1968).
- V. Tufescu: Teritoriul țării — obiect al cercetărilor complexe. (Revista învățămîntului superior, nr. 4, 1968).
- Vintilă Mihăilescu: Carpații sudicți (Ed. Științifică, 1963).
- Victor Tufescu: Subcarpații (Ed. Științifică 1966).
- Vintilă Mihăilescu: Dealuurile și cîmpurile României.
- V. Mihăilescu și St. Stoescu: La charte climatique et topoclimatique de la R. P. Roumanie.
- St. Stoescu: Date noi referitoare la clima R.P.R. (Probleme de geografie vol. VI, 1959).
- St. Stoescu și colaboratorii: Atlasul climatic al R. S. România (Buc. 1967).
- I. Ujvari: Hidrografia R.P.R. (Ed. Științifică, 1959).
- P. Gișescu: Lacurile din România (Ed. Academiei, 1965).
- N. Cernescu, I. Serbănescu, V. Tufescu, St. Stoescu: Condițiile naturale și sursele R.P.R. (Cercetări de pedagogie — 1958 și 1961).
- N. Cernescu și colaboratorii: Rationarea pedagogică a R.P.R. (Ed. Științifică, 1958).
- C. Chiriță: Salut, pămînt roditor (Ed. Științifică, 1966, Partea II).
- N. Florea și colab.: Solurile (în Monografia geografică a R.P.R., vol. I, 1960).
- A. Borza, E. Călinescu și colaboratorii: Vegetația R. P. României, vol. I din Monografia geografică a R.P.R. (Ed. Academiei, 1960).
- P. Bănărescu, T. Bușniță, R. Călinescu: Fauna (această publicație).
- M. Mihăilescu, C. Herbst și I. Băcănaru: Repartiția teritorială a tipurilor funcționale și orase din R.P.R. (Studii și cercetări de geografie 1964).
- V. Tufescu: Creșterea diferențială a populației din România (Studii și cercetări de geografie nr. 2, 1965).
- I. Băcănaru și colaboratorii: Contribuția la studiul clasificării funcționale a orașelor rurale din R.P.R. (Probleme de geografie, 1963).
- I. Velcea și I. Iordan: Harta utilizării terenurilor în R. P. României (Probleme de geografie, vol. X, 1963).
- I. Ștefănescu: Repartiția teritorială a culturii pomilor fructiferi în R.P.R. (Probleme de geografie, vol. X, 1963).
- N. Baranovski: Repartiția teritorială a culturii vitei de vie în R.P.R. (Probleme de geografie, vol. VIII, 1961).
- V. Tufescu: Evoluția tipurilor de agricultură în țara noastră. (Revista „Natura” nr. 8, 1966).
- I. Băcănaru, I. Velcea, Al. Ghenovici, Gh. Iacob: Contribuții cu privire la studiul tipurilor de concentrare teritorială a industriei din R.P.R. (Revista „Natura” nr. 3, 1964).
- C. Herbst, I. Băcănaru, N. Calotanu: Contribuții la studiul tipurilor de concentrare teritorială a industriei din R.P.R. (Revista „Natura” nr. 3, 1964).
- Al. Cebuc și C. Mocanu: Din istoric transporturilor de călători în România (Ed. Științifică, 1967).
- I. Gh. Petrescu: Rețeaua căilor ferate române (Editura Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, 1965).

Prof. NIC. MOCANU

„REVISTA DE PEDAGOGIE”

Recent apărut, numărul 11, pe luna noiembrie, al „Revistei de pedagogie” prezintă cititorilor, în rubrica „Studii”, câteva interesante materiale de dezbateră teoretică: „Perspective dezvoltării pedagogiei ca știință” de Dimitrie Todoran, „Relația om-societate în viziunea filozofic marxist-leninistă” de Elena Maftel și „Mass-media și acțiunea educațională” de Ioan Cerghit și Virginia Crețu.

La rubrica „Cercetări — Experimente” sînt tratate aspecte variate legate de modernizarea procesului de învățămînt. Menționăm astfel articolele „Valența informațională a activității extradidactice” de Mircea Ștefan, „Dezbaterea aptitudinilor de cunoaștere la elevii din clasele I—IV” de George Șireteanu, „Contribuții la metoda exercițiilor structurale în predarea limbilor străine” de A. Felea, A. Ratz, E. Se mlyen, „Rezolvarea problemelor de gradul I cu două necunoscute prin învățare programată” de A. Dancsuly, C. Ciurea, D. Varna, „Însușirea termenilor internaționali prin sistemul Sheffield” de Alexandru Toșa, Domnica Farcaș și „Formarea acțiunilor mintale în procesul însușirii noțiunilor de

biologie” de Natalia Popa-Amăel. Puncte de vedere cu privire la probleme actuale ale învățămîntului sînt expuse în articolele „Angajarea educativă”, de Liviu V. Filimon și „Modelarea cibernetică a procesului instruirii practice din școlile profesionale”, de Aurel Vițu, apărute în cadrul rubricii „Dezbateri — Confruntări — Opinii”.

Rubrica „Istoria școlii și gîndirii pedagogice” cuprinde articolele „140 de ani de la înființarea liceului „Samuil Vulcan” din Beluș, de Viorel Faur, „300 de ani de la înființarea școlii din Miercurea Ciuc”, de Imre Antal și „Liceul „Gheorghe Lazăr” din Sibiu la a 275-a aniversare”, de Petru Munteanu.

Consemnăm, de asemenea, materialele „Concepția sociologică a familiei și educația în familie”, de Leon Toșa, și „Probleme contemporane ale învățămîntului și educației”, de S. Lăzărescu, M. Hesselman, M. Schneider, apărute în rubricile „Pedagogie comparată” și respectiv „Itinerar pedagogic”.

Revista cuprinde de asemenea, sub titlul general „Cronica vieții științifice”, o serie de informații de actualitate.

„COLOCVII”

Cel de al 11-lea număr din acest an al revistei „Colocvii” abordează teme variate din domeniul educației în școală, în familie și în societate, al relațiilor dintre acestea.

Deschizîndu-se cu editorialele „În întîmpinarea Conferinței naționale a personalului didactic din Republica Socialistă România” revista cuprinde, în continuare, articolul „Educația social-politică a tineretului școlar” semnat de Tudor Bugnariu. Rețîn de asemenea, atenția, în primele pagini, însemnările Luciei Demetrius, intitolate „Ochii care nu se întunecă niciodată”, și ale lui Vasile Băran, intitolate „Prima întîlnire cu riu!”.

Continuînd dezbateri pe tema familiei, după ce a publicat în numerele din februarie și iunie grupaje referitoare la importanța acestui climat în perioadele antepreșcolare și preșcolare, revista abordează, în numărul de față, problemele privitoare la climatul familial în perioada școlară mică. Iau parte la discuțiile pe această temă prof. univ. dr. Ursula Șchiopu, dr. Edith Petruț, dr. Georgeta Bejenaru, prof. Aurel Vițu, prof. Anton Vasilescu, I. Ilea, Olga Mumji, inspectoare și învățătorul Nicolae Munteanu. Un alt grupaj, intitula-

lat „Aniversări”, publică articolele despre istoria școlii generale „Simion Mehedinți” din Soveja și a liceelor „Gheorghe Lazăr” din Sibiu, „Samuil Vulcan” din Beluș, „Dr. Petru Groza” din Odorheiu Secuiesc, „Dimitrie Cantemir” din București, ca și a liceelor din Cristuru-Seceișeu și Miercurea Ciuc.

Probleme specifice ale educației în familie sînt abordate în articolele „Învățarea” de Corneliu Grigoriu, „Să credem în limpezime, atenția, în primele pagini, însemnările Luciei Demetrius, intitolate „Ochii care nu se întunecă niciodată”, și ale lui Vasile Băran, intitolate „Prima întîlnire cu riu!”.

Unele aspecte ale muncii educative în școală sînt tratate în articolele „Invitația” de Corneliu Grigoriu, „Să credem în limpezime, atenția, în primele pagini, însemnările Luciei Demetrius, intitolate „Ochii care nu se întunecă niciodată”, și ale lui Vasile Băran, intitolate „Prima întîlnire cu riu!”.

Revista publică de asemenea o serie de cronici, informații, precum și știri despre unele acțiuni educative întreprinse peste hotare.

Resurse umane, educație, dezvoltare

(Urmare din pag 1)

tuturor membrilor societății. În ceea ce privește obiectivele dezvoltării resurselor umane, este încă foarte recentă perioada în care educația și celelalte mijloace puse în slujba dezvoltării omului erau considerate numai sub aspectul de „drepturi ale omului”, numai ca bunuri de consum și servicii sociale puse în slujba individului și nu a colectivității. Orice de pregnant unimaniste și laudabile au fost și continuă să fie eforturile pentru pregătirea generală a tinerelor generații, pentru educarea civică sau sporierea valorii individuale și

a demnității omului, astăzi este clar că aceste obiective nu mai pot fi considerate decât ca o parte a aspirațiilor societății moderne.

Astăzi este necesar ca, alături de pregătirea generală, omului societății moderne să i se asigure și o pregătire pe baza căreia să poată participa cu cît mai mare randament la producerea bunurilor materiale, la dezvoltarea economică a societății. În ultima perioadă, validitatea unui asemenea țel al acțiunii educaționale este aproape unanim recunoscută. Prin aceasta, resursele umane și dezvoltarea lor devin, după cum spu-

nea nu demult directorul general UNESCO, R. Maheu, un element al productivității, un factor de producție, deci un vast domeniu de investiții dintre cele mai rentabile.

Dar acceptarea punctuală de vedere după care resursele umane oferă largi posibilități de obținere a unei cantități sporite de bunuri materiale nu echivalează și nu trebuie să fie echivalentă cu anularea funcției culturale, umaniste a educației. Pentru că, dacă este adevărat că factorul uman reprezintă o resursă pentru dezvoltare, el nu este numai, sau în special, doar afi. Ca atare, cerințele societății moderne

impun depășirea afi a concepției exclusiv umaniste, cît și a celei înguste economice asupra obiectivelor procesului educației, asupra caracterului și sensului dezvoltării resurselor umane. În expresia celuiiași prestigios om de cultură — R. Maheu — omul trebuie să fie „alfa și omega dezvoltării”, întrucît înainte de a fi agent dezvoltării omul este, înainte de toate, scopul ei.

Modalitățile de realizare a acestor obiective sînt multiple. Este firesc ca mijlocul cel mai important să-l constituie instrucția sistematică, înfăptuită prin intermediul institu-

țiilor sociale special create și, înainte de toate, prin școală. La aceasta se adaugă și altele — pregătirea la locul de muncă, perfecționarea necontenită a pregătirii generale și profesionale prin cele mai diverse mijloace și, nu în ultimă instanță, eforturile personale făcute de membrii societății pentru îmbogățirea cunoștințelor lor, pentru dezvoltarea însușirilor și deprinderilor de muncă în vederea exercitării corespunzătoare a profesiunilor pe care le practică.

Aceasta fiind situația, este firesc ca eforturile să fie concentrate spre conceperea și realizarea unor

sisteme educative în măsură să asigure o asemenea pregătire și formare generală și profesională a omului, încît acesta, contribuind efectiv la dezvoltarea economică și socială, să-și poată dezvolta totodată prin intermediul ei, în chip deplin și armonios, propria personalitate, afi în folosul său, cît și al colectivității din care face parte. Acestor țeluri majore, profund umaniste, sînt menite să le răspundă amplele măsuri luate de partidul și statul nostru în cursul acestui an pentru dezvoltarea și perfecționarea școlii românești de toate gradele.

Prof. NIC. MOCANU

LUNA CADOURILOR 1-31 DECEMBRIE

UN CADOU FRUMOS SI UTIL, PENTRU FAMILIA DUMNEAVOASTRA GASITI LA MAGAZINELE UNIVERSALE SI SPECIALIZATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM